

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/32/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206151
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118206151.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobkyne C. K., nar. XX.X.XXXX, bytom K. L. E. XXX, zastúpenej Mgr. Stanislavou Tichou, advokátkou, so sídlom v Považskej Bystrici, Zakvášov 55, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o zaplatenie 725,89 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 13.11.2018 č. k. 10Csp/104/2018 - 93 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a IV..

Priznáva žalobkyni vo vzťahu k žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 725,89 eur s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Určil, že zmluvná podmienka v zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 28.2.2013 uvedená v čl. 8 bod 8.1. je neprijateľná. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že dňa 28.2.2013 strany uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere. Právny vzťah medzi stranami sporu posúdil ako vzťah plynúci zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle predpokladov § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z.. Zistil, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalobkyne a iná v akceptácii žalovaného. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalobkyne, že v zmluve uvedená ročná úroková sadzba vo výške 70,02 % je v rozpore s dobrými mravmi a z tohto dôvodu je neplatná. Pokiaľ ide o náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere - termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, súd prvej inštancie uviedol, že zmluva nemusí tvoriť jeden dokument, ale pokiaľ niektoré náležitosti zmluvy boli uvedené v tzv. oznámení veriteľa o schválení úveru, ktoré však nebolo podpísané žalobkyňou a na ktoré písomne nereagovala akceptáciou tohto návrhu, v zmluve ani nie je odkaz na spomínané oznámenie ako súčasť zmluvy, nie je možné prijať záver, že zákonná požiadavka obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavujúca termín konečnej splatnosti úveru bola zachovaná spomínaným oznámením. Podľa súdu prvej inštancie je ďalej zrejmé, že hodnota RPMN je v skutočnosti vyššia, ak sa vychádza zo skutočne poskytnutého úveru v sume 1.001,83 eur, pričom v zmluve sa vychádzalo zo sumy 1.170,- eur. V zmluve nie je uvedená správna výška RPMN, a to v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že žalobkyni bol vyplatený úver vo výške 1.001,83 eur a pri revolvingu vo výške 529,51 eur, na predmetné úvery zaplatila 2.257,23

eur, vznikol jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 725,89 eur, pretože žalovanému ako veriteľovi plnila bez právneho dôvodu. Príslušenstvo pohľadávky odôvodnil § 517 OZ a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky odôvodnil § 298 CSP. Žalobu zmietol v prevyšujúcej časti ohľadom úrokov z omeškania požadovaných žalobkyňou od 13.7.2016 a o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom I. a IV. podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zmeniť tak, aby žaloba bola zamietnutá a uplatnil si nárok na náhradu trov konania. Napáda závery súdu prvej inštancie o neplatnosti úrokovej sadzby, resp. dohody o nej ako celku a tvrdí, že takýto záver súdu je v rozpore so zákonom. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru dospel k nesprávnemu právnomu záveru o neplatnosti uzavretej úverovej zmluvy, avšak v prípade akceptovania záverov súdu prvej inštancie mohlo sa dospieť len k záveru, že dlžník by z úverovej zmluvy bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Posúdenie dohody o úrokoch ako neplatného v celosti neobstojí ani podľa predpisov občianskeho práva. Súd pri posudzovaní primeranosti výšky odplaty nevychádzal z relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka. Za podstatné prevýšenie odplaty sa považuje také, ktoré je viac ako o 25 % a poukazuje na rozhodnutia súdov SR súvisiace s touto problematikou. V súvislosti s uvádzaním konečnej splatnosti úveru je podľa žalovaného podstatné, že táto náležitosť nemôže a ani nikdy nemohla byť dôvodom pre bezúročnosť úveru. Vo vzťahu k uvádzaniu termínu konečnej splatnosti, to znamená, že s týmto údajom nemôže byť spájaný následok v podobe bezúročnosti, pretože členský štát takúto skutočnosť nemôže upraviť vo vnútroštátnom práve ako dôvod bezúročnosti a ďalej ani preto, lebo údaj o konečnej splatnosti nie je spôsobilý ovplyvniť posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Požiadavka termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovanom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a spôsobom vyplývajúcim z čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného opodstatnené nie je.

6. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

7. V danom prípade je potrebné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštancie ohľadom neplatného dojednania RPMN, pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 28.2.2013, keď je zrejmé, že výška RPMN bola uvedená iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalobkyne a iná v akceptácii návrhu žalovaného. Ak žalovaný zmenil výšku RPMN, fakticky išlo v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka o odmietnutie návrhu žalobkyne, ktoré je potrebné považovať za nový návrh. Ust. § 44 ods. 2 OZ nerozlišuje medzi zmenami podstatnými a nepodstatnými, a teda za nový návrh je potrebné považovať i prijatie návrhu obsahujúce zmeny nepodstatné, tak ako v danom prípade týkajúce sa výšky RPMN.

8. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. j, § 11 ods. 1 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov).

9. Správnym je i záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého zmluva o úvere neobsahuje termín konečnej splatnosti úveru, ako jednu z podstatných náležitostí zmluvy vyžadovanú ust. § 9 ods. 2 písm. f/ Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy.

10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v čl. 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení smernice odchyľujú.

11. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica je mäkkším právnym nástrojom ako nariadenie, pretože umožňuje zladenie požiadavky na jednotu únieového práva s vôľou zachovať rozmanitosť národných úprav. Smernica sa ako právny predpis často používa napr. v oblasti vnútorného trhu, kde existujú podstatné rozdiely medzi úpravami jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo ich postupné zjednotenie. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozície povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozíčná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť.

12. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať termín konečnej splatnosti úveru je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Slovenská republika teda nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku Smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

13. Požiadavka smernice k tejto otázke je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodiť požiadavku, aby zmluva uvádzala termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

14. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jasne požaduje vyjadrenie tak doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „dĺžka trvania zmluvy o úvere“ pridal slová „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“.

15. Je ďalej zrejmé, že výška úrokovej sadzby pri poskytnutí úveru predstavovala 70,02 % ročne. Odvolací súd uvádza, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov podľa § 39 OZ. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti, ani kontroly podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1

Občianskeho zákonníka. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje obvyklú úrokovú mieru v čase uzavretia zmluvy, určenú predovšetkým s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní pôžičiek. Pri nebankových subjektoch predstavujúcich súčasť finančného trhu sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne však nie o viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto prevýšia priemer na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Vychádzajúc zo štatistických údajov národnej banky Slovenska, priemerná úroková sadzba pri nových úveroch s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov činila vo februári 2013 14,75 %. Úroková sadzba dojednaná sporovými stranami je takmer 5-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rozhodnom období, čo správne vyhodnotil súd prvej inštancie s poukazom na absolútnu neplatnosť dohody o úroku (§ 39 OZ v nadväznosti na § 3 ods. 1 OZ).

16. Strany sporu nerozporovali, že žalobkyni bol vyplatený úver vo výške 1.001,83 eur a pri revolvingu vo výške 529,51 eur, žalobkyňa zaplatila celkovo 2.257,23 eur, preto vo vzťahu k žalovanému jej opodstatnene vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. OZ) vo výške 725,89 eur.

17. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a IV. ako vecne správne.

18. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 a nasl. CSP. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania žalobkyňa má právo vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov tohto štádia konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).